

VN/14836/2021

Muistio
16.6.2022

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman seurantakomitean kokous

Ajankohta: 16.6.2022 kello 9.00 – 16.15

Paikka: NiemiCampus, Mukkulankatu 19, Lahti. Tila A109-A116

Osallistujat: Seurantakomitean jäsenet:

Johanna Osenius, Työ- ja elinkeinoministeriö (puheenjohtaja)
Nina Järviö, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
Ari Inkinen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Taina Väre, Suomen kuntaliitto (varajäsen)
Anne Turula, Business Finland (varajäsen)
Mikko Vuoristo, Savonia ammattikorkeakoulu (varajäsen)
Claes Krüger, Oulun kaupunki
Mika Pikkarainen, työ- ja elinkeinoministeriö
Anu Kerkkänen, Ympäristöministeriö (varajäsen)
Heta Ratasvuori, Maa- ja metsätalousministeriö (varajäsen)
Vesa Kulmala, Valtiovarainministeriö
Merja Niemi, opetus- ja kulttuuriministeriö
Päivi Hämäläinen, sosiaali- ja terveysministeriö
Heli Rintala, Etelä-Pohjanmaan liitto
Tarja Nuotio, Varsinais-Suomen liitto
Päivi Ekdahl, Lapin liitto
Satu Vehreävesa, Pohjois-Savon liitto
Maija Karvonen, Satakunnan ELY-keskus (varajäsen)
Riitta Ilola, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (valtakirjalla, Jonas Liimatan sijasta)
Jari Mutanen, Etelä-Savon ELY-keskus

Sihteeristön jäsenet:

Tapani Kojonsaari, työ- ja elinkeinoministeriö
Valtteri Karhu, työ- ja elinkeinoministeriö
Anna-Katri Herranen-Haapaniemi, sosiaali- ja terveysministeriö
Katja Laitinen, Satakunnan liitto
Jami Holtari, Etelä-Karjalan liitto (varajäsen, Tiina Huotarin tilalla)
Kalevi Pölönen, Etelä-Savon ELY-keskus
Sinikka Kauranen, Hämeen ELY-keskus

Muut osallistujat:

Samu Tuominen, EU komissio/DG REGIO
Anne Sillanpää, EU komissio/DG EMPL
Aurimas Andrulis, EU komissio/DG EMPL
Kaisa Saarinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Kati Torniainen, työ- ja elinkeinoministeriö
Harri Ahlgren, työ- ja elinkeinoministeriö

Iida Partanen, Hämeen ELY-keskus § 8 - 15
Nina Lamberg, Hämeen ELY-keskus § 8 - 15

Asialista

1. Kokouksen avaus ja tervetulosanat

Puheenjohtaja Johanna Osenius avasi seurantakomitean ensimmäisen virallisen kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi. Kokous avattiin kello 9.04

Päätös: Merkittiin puheenvuoro tiedoksi

2. Kokouksen järjestäytyminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päsihteeri Tapani Kojonsaari totesi kokouksessa työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellään vahvistamat muutokset seurantakomitean kokoonpanoon. (liite 1)

Todettiin kokouksen läsnäolijat. Osallistujat vahvistivat läsnäolonsa osallistujalistaan. Kokous on päätösvaltainen, kun yli puolet seurantakomitean varsinaisista jäsenistä tai heidän sijastaan varajäsenistä tai valtakirjalla valtuutetuista edustajista on läsnä.

Päätös: Kokous todettiin päätösvaltaiseksi

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin 15.10.2021 pidetyn epävirallisen seurantakomitean kokouksen muistio (liite 2)

4. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin kokouksen asialistaksi.

5. Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Erityisasiantuntija Harri Ahlgren ja johtava asiantuntija Valtteri Karhu esittelivät Euroopan komission 5.5.2022 hyväksymän Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelman keskeiset tavoitteet ja sisällöt.

Suomen kumppanuussopimus ja ohjelma on hyväksytty ensimmäisten joukossa Euroopassa. Hankehaut alueilla ovat alkaneet ja rahoituspäätöksiä päästään tekemään syksyllä. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) lisätään ohjelmaan ohjelmanmuutoksella toimintalinjaksi 7.

Käydyssä keskustelussa esitettiin kysymyksiä alueiden erilaisen tilanteen huomioimisesta alueellisten tavoitteiden asettamisessa sekä teknisen tuen jaon perusteista.

Hallintoviranomaisen kantana todettiin, että maakunnat asettavat itse omat tavoitteensa, mutta lopputulos tavoiteasetannassa ei voi olla matalampi kuin koko ohjelmalle asetettu tavoitetaso. Tekninen tuki jakaantuu pääosin myöntövaltuuksien suhteessa. Jaossa on kuitenkin tavoiteltu tilannetta, jossa noin puolet henkilöstökuluista pyritään kattamaan teknisellä tuella ja loppuosuus tulisi välittävien toimielimien kattaa omista toimintamenoistaan.

Kokouksessa tuotiin esille, että maakuntien liitoille suunniteltua maksuliikenne- ja ratkaisua ei voida toteuttaa suunnitellulla tavalla johtuen ristiriidoista talousarviolainsäädännön kanssa. Lopputuloksena asiassa on, että maakunnan liittojen maksuliikenne hoidetaan jatkossakin samoilla menettelyillä kuin päättyneellä ohjelmakaudella. Tämän johdosta ei tehdä muutoksia välittävien viranomaisten teknisen tuen jakoon.

Päätös: Merkittiin käyty keskustelu tiedoksi pöytäkirjaan.

6. Seurantakomitean jäsenten odotukset uudelle ohjelmalle ja kokemukset keväällä avautuneista ensimmäisistä hakukierroksista

Käytiin keskustelua tavoitteissa ohjelmakauden alkamiseen. Käydyssä keskustelussa nousi esille ohjelman sisällöllisten tavoitteiden sijasta erilaiset toimeenpanoon liittyvät kysymykset.

Keskeisiä muutoksia toimeenpanossa on hakuajat, yhteishankkeiden muuttuminen ryhmähankkeiksi ja muutokset yritystukiasetukseen.

Keskustelussa toivottiin yritystukihankkeiden päätöksenteon nopeaa käynnistymistä. Yritystukiasiakkaille kaivataan enemmän ohjaavaa neuvontaa, jotta hankkeet täyttäisivät yleiset valintaperusteet. Asiakkaiden neuvonnan tulisi olla yksilöllistä yleisen neuvonnan sijasta.

Odotuksen uudelle ohjelmakaudelle ovat olleet korkealla, mutta EURA 2021 tietojärjestelmän toimintojen viivästyminen aiheuttaa haasteita. Toiveena on, että tietojärjestelmän valmiiksi saattamiseen laitetaan vahvasti panosta, jotta hakijoiden kiinnostus ei laannu hyvään ohjelmaan.

Kansallista viestintäsuunnitelmaa kaivataan alueellisen viestinnän tueksi. Viestintään tulee kiinnittää huomiota.

Korkeakoulukenttä on tyytyväinen siihen, että haut ovat auenneet. Päätöksenteon viivästymisen kanssa pystytään elämään. ESR+ ohjelman jatkuvan oppimisen sisältöihin ja ohjelman mahdollistavuuteen ollaan tyytyväisiä. Rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen kansallisiin ja kansainväliseen rahoitukseen on tärkeää. Yksinkertaistetut palkkamallit eivät ole olleet alussa kovin yksinkertaisia. Valinnan mahdollisuus erilaisiin palkkamalleihin jäi rahoittajille, ei tuensaajille. Yksikkökustannusmalli ei huomioi riittävästi opettajien erilaista palkkamallia ja tosiasiallisiin kustannuksiin perustuva kustannusmalli tulisi aina olla valittavissa muiden mallien rinnalla.

Euroopan komission odotukset näkyvät hyväksytyssä ohjelmassa: Vihreä siirtymä, digitaalinen valmius ja kansalaisten Eurooppa, joka tarjoaa kansalaisille palveluita. asiat ovat hyvin ohjelmassa sisällä. Ohjelma yhteen sovittaa Euroopan komission ja Suomen omat tavoitteet ja komission odotus on, että välittävät toimielimet toimeenpanevat ohjelmaa sovitun mukaisesti.

STM:n kokemuksena todettiin, että vaikka varsinaiset hankkeet eivät ole käynnistyneet, on ensimmäisten hakukierrosten valmistelussa tehty erittäin hyvää yhteistyötä ELY-keskusten ja ministeriöiden kesken. Valtakunnallisten koordinaatiohankkeiden toiminta pitäisi saada vaikuttavasti käyntiin. Lastensuojelun

kehittämislle ESR+ rahaston toimintalinjalla kuusi on suuret odotukset.

Maakunnat toivat esille negatiivisten korkojen vaikutuksen maakunnan liittojen myöntövaltuuksiin, kun suunniteltua maksuvaltuusjärjestelyä ei ole saatu toteutettua. Negatiiviset korot pienentävät ohjelman kehystä, kun ohjelmavaroja pidetään maakunnan liittojen pankkitileillä.

Kaupungit kiinnittivät huomiota erityisesti ekosysteemisopimuksiin liittyvien hakujen ja EURA 2021 –tietojärjestelmän viivästymiseen. Pelkona on, että kuntarahoitusta vuodelle 2022 jää hyödyntämättä. JTF rahaston suunnitelmien toivotaan olevan mahdollisimman joustavia ja mahdollistavan tuen vihreään energiaan siirtymiseen. Ekosysteemisopimusten rahoitukselta toivotaan ennustettavuutta, jotta kuhunkin sopimukseen kohdistuva rahoituskehys olisi tiedossa koko ohjelmakaudeksi. Ekosysteemisopimuksissa toimeenpanon tulisi olla kaupunkilähtöistä. Huomiona valintaperusteisiin, ekosysteemisopimuksen mukaisuudella toivottaisiin olevan suurempi vaikutus pisteytykseen. Ensimmäiset haut ekosysteemisopimuksiin ovat päättyneet ja hakujen on koettu onnistuneen.

Sosiaali- ja terveystieteiden näkökulmasta on syytä kiinnittää huomiota siihen, että hankkeiden hallinnollista taakkaa saadaan kevennettyä.

Seurantakomitean puheenjohtaja veti yhteen käytyä keskustelua ja totesi, että sihteeristö voisi jatkossa ottaa käsittelyyn kokouksessa esille nousseita huolia hakuajojen synkronisoinnista, ongelmista kustannusmalleissa ja viestinnän käytännöistä.

Puheenjohtaja muistutti että EURA 2021 tietojärjestelmän kehittämisessä ollaan samankaltaisessa tilanteessa kuin seitsemän vuotta sitten, edellisen ohjelmakauden vaihteessa. EURA 2021 tietojärjestelmän prosessien tuotantoonottovaihe vie aikaa.

Päätös: Merkittiin käyty keskustelu tiedoksi pöytäkirjaan.

7. Seurantakomitean työjärjestyksen hyväksyminen

Johtava asiantuntija Valtteri Karhu esitteli seurantakomitean työjärjestyksen ja tarkennukset, jotka on tehty 15.10.2021 hyväksytyyn työjärjestykseen (liite 3).

liite 3 Työjärjestys

Käydyssä keskustelussa todettiin, että päätösesitykset ovat sihteeristön päätösesityksiä. Jos sihteeristö ei pääse esityksessä yksimielisyyteen, esitykset tekee hallintoviranomainen.

Päätös: Hyväksyttiin seurantakomitean työjärjestys liitteen 3 mukaisesti.

Kokous keskeytettiin kello 11:30 lounastauon ja hankevierailujen ajaksi. Kokousta jatkettiin kello 13:15.

8. Hankkeiden valintaperusteet

Erityisasiantuntija Kaisa Saarinen ja erityisasiantuntija Harri Ahlgren esittelivät täydennykset 15.10.2021 ja 28.2.2022 hyväksytyihin valintaperusteisiin.

liite 4a Valintamenettelyt

liite 4b Yleiset valintaperusteet ja niiden ohje

liite 4c Erityiset valintaperusteet

Käydyssä keskustelussa Komissio kiitti lukuisista mahdollisuuksista antaa palautetta esitettyihin valintaperusteisiin ja katsoi, että kommentit on otettu riittävästi huomioon. Komissio pitää tärkeänä, että toiminnan erityistavoitteen mukaisuus arvioidaan myös erityisiä valintaperusteita tarkastellessa. JTF:n osalta lisäykset on tuotava uudelleen käsittelyyn, kun JTF ohjelmanmuutos on hyväksytty. Huomiona myös, että EU:n tilintarkastustuomioistuin on antanut raportin, jossa todetaan hakujen suunnittelemattomuuden heikentävän pk-yritysten tukien vaikutuksia ja komissio tahtoo kiinnittää hallintoviranomaisen huomion 1.6.2022 julkaistuu erityiskertomukseen: [8/2022: Pk-yritysten kilpailukyky \(europa.eu\) viitattu 16.6.2022](#)

Päätös: Hyväksyttiin hankkeiden valintaperusteet liitteiden 4a – 4c mukaisesti. Muutokset yleisiin ja erityisiin valintaperusteisiin tulevat voimaan 1.1.2023.

9. Seurantakomitean sihteeristön kokoonpano

Todetaan seurantakomitean sihteeristön jäsenet ja mahdolliset muutokset kokoonpanoon

liite 5 sihteeristön kokoonpano

Itä-Suomen maakuntien edustaja sihteeristössä on maakuntien sopiman vastuukierron mukaisesti vuonna 2022 Soile Juuti. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustaja sihteeristössä on 7.4.2022 lähtien Pasi Loukasmäki.

Päätös: Merkittiin tiedoksi nimeämispäätös (liite 5) ja muutokset kokoonpanoon.

10. ESR+ :n valtakunnallisten teemojen esittely

Erityisasiantuntija Kati Torniainen ja ohjaavien ministeriöiden edustajat: Merja Niemi (OKM), Päivi Haavisto-Vuori (TEM) ja Päivi Hämäläinen (STM) esittelivät valtakunnallisen ESR+ toiminnan tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet.

liite 6 ESR+ valtakunnalliset teemakuvaukset 2021-2027

Käydyssä keskustelussa todettiin, että valtakunnalliset koordinaatiohankkeet rahoitetaan ohjelmasta, valtakunnalliseen kehukseen varatusta rahoitusosuudesta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi liitteen 6 mukaiset ESR+ varoilla rahoitettavien valtakunnallisten teemojen teemakuvaukset.

11. Innovatiiviset kaupungit ja yhteisöt

Neuvotteleva virkamies Mika Pikkarainen esitteli kestävän kaupunkikehittämisen ja valtakunnallisen innovaatio- ja osaamisverkostot -teeman tavoitteita ja keskeisiä toimenpiteitä.

liite 7a SUD ITI strategia

liite 7b EAKR innovaatiot ja osaamisverkostot - valtakunnallinen teemakuvaus

Käydyssä keskustelussa todettiin, että ensimmäiseen valmisteluhankehakuun saapui hakemuksia 18 kpl valtakunnallisesti, erityisesti ammattikorkeakoulut osallistuivat ensimmäiseen hakuun, mutta joukossa oli myös yliopistoja. Ekosysteemisopimusten rahoituksesta ei välttämättä tarvitse olla huolissaan, koska kaupunkien ekosysteemisopimukset perustuvat alueellisiin älykkään erikoistumisen suunnitelmiin ja maakunnilla on tahto rahoittaa sopimusten toimeenpanoa, eroja alueellisesti kuitenkin on ja tarve olisi, että rahoitustilanne olisi hyvä tasaisesti koko Suomessa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi SUD ITI strategia sekä valtakunnallisen Innovaatio- ja osaamisverkostot - valtakunnallinen teemakuvaus.

12. Vihreä siirtymä

Erityisasiantuntija Anu Kerkkänen esitteli ympäristöministeriön valtakunnallisten EAKR teemojen tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet.

Liite 8 Ympäristöministeriön hallinnonalan valtakunnalliset EAKR teemakuvaukset

Päätösesitys: Merkittiin tiedoksi

13. Valtakunnallisten teemojen hallinnointi ELY-keskuksissa

Vs. rahoituspäällikkö Niina Lamberg ja rahoitusasiantuntija Iida Partanen Hämeen ELY-keskuksesta esittelivät valtakunnallisten teemojen hallintomallia ja toimeenpanojärjestelmää, jonka RR-ELY-keskukset ovat yhdessä sopineet. Maakuntien yhteistyöryhmille toimitetaan jatkossa kaksi kertaa vuodessa tiedot valtakunnallisista teemoista rahoitetuista toimenpiteistä.

Käydyssä keskustelussa tuotiin esille, että hankeraportit toimitetaan maakuntien kirjaamoihin ja sihteeristöjen sihteeireille. Uusi tiedottamisen toimintamalli otetaan ilolla vastaan. Keskustelussa nostettiin esille myös, että viestinnän tulee olla kaksisuuntaista, jotta myös valtakunnan tasolla tiedetään mitä alueilla tapahtuu.

14. Muut asiat

Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston julkinen kuuleminen alkaa vielä kesäkuun aikana ja on avoinna kesälomakauden yli.

15. Seuraava kokous

Seuraava seurantakomitean varsinainen kokous järjestetään erityisesti Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) valmistelun aiheuttaman ohjelmamuutosesityksen käsittelyä varten. Kokouksessa käsitellään myös ESR+ aineellisen avun toimeenpanon käynnistämistä. Kokous järjestetään syyskuussa mahdollisesti etäyhteyksin, tarkempi ajankohta ilmoitetaan, kun JTF-valmistelun aikataulu tarkentuu.

16. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15:27.

Johanna Osenius
aluekehitysjohdaja,
seurantakomitean puheenjohtaja

Valtteri Karhu
Johtava asiantuntija